

Een kijkje in de gymzaal van...

In de rubriek Een kijkje in de gymzaal van...komen collega's aan het woord die iets vertellen over hun ervaringen met LO-onderwijs. Dit keer een jonge collega, die inmiddels enkele jaren lesgeeft. Dat doet hij ook aan groepen waarin hij te maken heeft met Passend onderwijs. Hoe kijkt hij aan tegen het vak van LO-docent?

Door: Joerik ten Doeschot

Sport en ontwikkelingswerk

Joerik ten Doeschot, 27 jaar. Dit jaar ben ik begonnen aan mijn zesde jaar als LO-docent VO op OSG de Meergronden in Almere. In 2008 ben ik afgestudeerd aan de Calo in Zwolle. Op mijn eenentwintigste kreeg ik mijn eerste baan op een grote school met 1600 leerlingen in Almere. Na een jaar lesgeven ben ik aansluitend een jaar naar het buitenland geweest. Waarvan vier maanden (sport)vrijwilligerswerk in India en aansluitend nog zeven maanden reizen. Door mijn buitenlandstage in Brazilië heb ik een passie ontwikkeld voor de combinatie van sport en ontwikkelingswerk. Vandaar mijn keuze om in India te gaan werken.

Verfijning door kilometers maken

Bij terugkomst uit het buitenland had ik het geluk dat ik terug kon komen op dezelfde school in Almere. Ik ben begonnen met lesgeven in het havo/vwo-team maar de laatste jaren ben ik uitgegroeid tot echte bbl/kbl docent. De eerste twee jaar vond ik het vooral wennen. Wennen aan het lesgeven, het omgaan met diverse typen leerlingen maar zeker ook het reilen en zeilen binnen een school waarin ik jaren de jongste docent was. Ik vergelijk het beginnend lesgeven vaak met het halen van je rijbewijs. Als je examen gedaan hebt, kun je veilig autorijden. Maar het echte, verfijnde rijgedrag leer je pas in de kilometers daarna. Zo is het voor mij ook gegaan met het lesgeven. Na het afstuderen kon ik mij prima redden maar in de periode erna kwam pas de verfijning.

Qua lesgeven heb ik veel van collega's op mijn school overgenomen. Je krijgt te maken met een specifiek lesprogramma van activiteiten, maar ook de inrichting van de lessen en een stuk organisatie. Dit zal per schoolcultuur verschillen. Ik heb gelukkig genoeg vrijheid gekregen om mijn eigen lesgeefstijl te ontwikkelen. De eerste jaren heb ik bewust en onbewust gewerkt aan een systeem voor mijzelf. Het opbouwen van lessen en werken met lessenreeksen, organisatie, beoordelen, administratie et cetera.

Blijven ontwikkelen

Na vier jaar merkte ik wel heel duidelijk dat veel van het lesgeven automatisme wordt.

Ik zie dit wel als positief. Maar het gevaar is ook dat je achterover gaat leunen en stopt met jezelf te verbeteren. Gelukkig kwam ik er ook achter dat een les zonder inhoud mij weinig voldoening geeft. Ik blijf er daarom naar streven mijzelf te ontwikkelen en nieuwe lessen uit te proberen. Een goede manier hiervoor vind ik het begeleiden van stagiaires. Na de werkmeestertraining gevolgd te hebben en een eerste stagiair te hebben begeleid merkte ik hoe je door een ander te coachen bewuster gaat nadenken waarom je zelf de dingen doet zoals je ze doet. Je moet met de tijd mee. Een stagiair zit nog midden in alle theorie en praktijk van de opleiding; heeft een frisse blik. Soms mis ik die studententijd en droom ik ervan een dag in de week nog op de Calo te zitten.

Na vijf jaar focus op het lesgeven en mentoraat zoek ik nu ook meer uitdaging in taken buiten het lesgeven om. Ik coördineer de maatschappelijke stages in het vmbo, organiseer veel voor het Edukans-project en geef elke woensdag Rots & Water-training. Ik heb altijd vier dagen in de week gewerkt. In het begin was dit noodgedwongen. Toen ik later de keus kreeg wilde ik het alsnog bij maximaal vier dagen houden. Ik kan daardoor het lesgeven goed volhouden en heb tegelijk meer vrije tijd.

Sport en bewegen als middel

Dit jaar heb ik vijf klassen in het vmbo en een bovenbouw vwo-klas. Ik ben een docent die sfeer in de les en het op een positieve manier omgaan met elkaar als basis ziet. Ik besteed hier elke les veel aan-

FOTO: JOERIK TEN DOESCHOT

Joerik

dacht aan en ik zie het als een voorwaarde om aan effectief leren toe te komen. Elke leerling heeft hierin een stukje verantwoordelijkheid. Met mijn ervaring in het buitenland heb ik de kracht van sport als middel ervaren. Er wordt veel van elkaar geleerd, zeker op sociaal vlak. Je kunt in een les LO niet los van je klasgenoten bewegen dus samenwerken blijft van cruciaal belang. Met name in het vmbo bbl/kbl zie ik dit terugkomen. Bewegen gebruik ik dan in de eerste plaats als middel en pas in de tweede plaats is het doel. Veel leerlingen hebben het nodig om eerst hun energie kwijt te kunnen en gebruiken LO als uitlaatklep. Daarna is er pas aandacht voor beter leren bewegen. Ik haal veel voldoening uit het contact met mijn leerlingen. Ik vind het belangrijk dat elke leerling merkt dat hij gewaardeerd wordt en zichzelf mag zijn.

Verschillen

Hoewel mijn hart bij het vmbo ligt, vind ik het geweldig om dit jaar lessen te draaien met mijn vwo 4-klas. Ik sta te kijken van de verschillen in zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en gedrag in het algemeen. Met deze klas kan ik veel dieper en meer gestructureerd ingaan op het beter leren bewegen. De insteek is hier voor mij anders. De afwisseling tussen het gericht zijn op beter leren bewegen en het pedagogische aspect vind ik juist zo leuk aan ons vak.

Passend onderwijs en kwaliteit

Passend onderwijs maakt verschillen groter en zorgt ervoor dat de kwaliteit gevaar loopt. Althans zo zie ik dat bij mij op school. Er komen nieuwe leerlingen op school waarvan je snel aanvoelt dat ze minstens dubbel zoveel zorg en aandacht nodig hebben als reguliere leerlingen. Drie leerlingen in de klas die extra zorg behoeven, vragen vaak evenveel aandacht als de rest van de klas. Ik heb nu al meerdere leerlingen gehad waarvan snel duidelijk werd dat ze in het reguliere onderwijs niet tot hun recht komen. Die blijken uiteindelijk niet op school te kunnen blijven. Ondertussen bij gebrek aan een passende plek elders blijven ze (te) lang op school. De leerlingen zelf bloeien niet op, docenten hebben het te zwaar en de klas krijgt te weinig aandacht. Kortom de kwaliteit komt in gevaar. Bij een kleine klas is de invloed van drie zorgvragende leerlingen te over-

Het liefst geef ik buiten les

zien maar in klas van 24 verdwijnt de helft van de leerlingen bijna uit het zicht.

Door Passend onderwijs loopt je het gevaar dat klassenniveaus en kwaliteit van lessen zakken door de klassengrootte. Kleinere klassen zou voor mij een groot verschil maken. Dat ervaar ik met mijn twee lwooklassen. Dit zijn klassen met extra zorg vragende en moeilijke types leerlingen, maar vaak behaal ik meer doelen met die klas dan met een bbl/kbl klas van 24.

Jezelf blijven ontwikkelen

Na zes jaar leer ik nog elke dag. Van

tevoren weet ik nooit precies hoe een les zal gaan en dat houdt het lesgeven ook interessant. Het liefst geef ik buiten les. De ruimte geeft een bepaalde vrijheid die zowel de leerlingen als ik positief ervaren. Na dit jaar ga ik opnieuw een langer avontuur aan en zal ik weer sport en ontwikkelingswerk gaan combineren in het buitenland. Hoe meer ik van beide werkplekken ervaar hoe meer ik tot de conclusie kom dat er tussen de LO-praktijk op een afgetrapt veldje in de Braziliaanse favelas en de gymzaal van Almere-Haven meer overeenkomsten zitten dan verschillen. ◀

Contact:

joerik5@hotmail.com